

PRIOPĆENJE

FIRST RELEASE

Obvezni ste da prilikom dozvoljenih radnji, u svom proizvodu ili aplikaciji navedete izvor podataka.
You are required to specify a data source when allowed in your product or application.

GODINA/YEAR XI

SARAJEVO, 28.12.2022.

BROJ/NUMBER 11

ZNANOST, TEHNOLOGIJA I INOVACIJE

SCIENCE, TECHNOLOGY AND INNOVATIONS

Proračunska izdvajanja za istraživanje i razvoj, 2021-2022. *Government budget allocations for R&D, 2021-2022*

U Bosni i Hercegovini proračunska izdvajanja za istraživanje i razvoj (IR) u 2021. godini iznosila su 72 070 237KM.

In Bosnia and Herzegovina government budget allocations for research and development (R&D) in 2021 amounted to 72 070 237BAM.

Prema sektoru, najviše sredstava utrošeno je u sektor visokog obrazovanja 89,2%, zatim poslovnom sektoru 7,0%, državnom sektoru 2,4% i neprofitnom sektoru 1,4%.

By sector, the most budget allocations were in the sector of Higher education 89.2%, followed by the Business sector 7.0%, the Government sector 2.4% and the Non-profit sector 1.4%.

Najviše proračunskih sredstava prema društveno-ekonomskim ciljevima utrošeno je u obrazovanje (54,5%).

According to the socio-economic objectives, the most budget allocations were to the Education (54.5%).

Prema oblasti istraživanja, najviše sredstava utrošeno je na društvene znanosti (59,2%) i multidisciplinarne znanosti (14,3%).

By the field of science, the most budget allocations were on Social sciences (59.2%) and Multidisciplinary sciences (14.3%).

Planirana proračunska sredstva za istraživanje i razvoj u 2022. godini, iznose 76 801 791KM. Prema društveno-ekonomskim ciljevima, većina sredstava planirana je za obrazovanje (56,2%).

The planned budget allocations for research and development in 2022 amount to 76 801 791 BAM. According to the socio-economic objectives, most allocations are planned in Education (56.2%).

1. PRORAČUNSKA IZDVAJANJA U BOSNI I HERCEGOVINI ZA ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ PREMA DRUŠTVENO-EKONOMSKIM CILJEVIMA I SEKTORU¹ (STVARNI IZDACI), 2021.

GOVERNMENT BUDGET ALLOCATIONS IN BOSNIA AND HERZEGOVINA FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT BY SOCIO-ECONOMIC OBJECTIVES AND SECTOR (ACTUAL OUTLAYS)¹, 2021

KM/BAM

	Ukupno <i>Total</i>	Poslovni sektor <i>Business sector</i>	Državni sektor <i>Government sector</i>	Visoko obrazovanje <i>Higher education</i>	Neprofitni sektor <i>Non-profit sector</i>	
UKUPNO	72 070 237	5 068 865	1 730 691	64 298 271	972 410	TOTAL
Istraživanje i eksploatacija Zemlje (01)	1 544 539	-	1 525 616	-	18 923	Exploration and exploitation of the Earth (01)
Očuvanje okoliša (02)	281 117	-	-	112 000	269 917	Environment (02)
Istraživanje i eksploatacija svemira (03)	-	-	-	-	-	Exploration and exploitation of space (03)
Transport, telekomunikacije i ostale infrastrukture (04)	2 550 700	1 605 000	40 010	294 530	611 160	Transport, telecommunication and other infrastructures (04)
Energija (05)	32 540	-	-	32 540	-	Energy (05)
Industrijska proizvodnja i tehnologija (06)	4 520	-	-	4 520	-	Industrial production and technology (06)
Zdravstvo (07)	-	-	-	-	-	Health (07)
Poljoprivreda (08)	3 448 605	3 444 035	-	4 570	-	Agriculture (08)
Obrazovanje (09)	39 287 459	-	54 605	39 232 854	-	Education (09)
Kultura, rekreacija, religija i masovni mediji (10)	12 680	-	-	12 680	-	Culture, recreation, religion and mass media (10)
Politički i društveni sistemi, strukture i proces (11)	1 805	-	-	1 805	-	Political and social systems, structures and processes (11)
Opće unapređenje znanja:* IR finansiran iz općih fondova univerziteta (12)	21 762 296	-	-	21 762 296	-	General advancement of knowledge: R&D financed from GUF (12)
Opće unapređenje znanja*: IR finansiran iz drugih izvora (13)	3 143 976	19 830	110 460	2 941 276	72 410	General advancement of knowledge: R&D financed from other sources (13)
Odbrana (14)	-	-	-	-	-	Defense (14)

¹ Podaci su prikazani prema Nomenklaturi za analizu i poređenje naučnih programa i proračuna iz 2007.godine (NABS 2007)

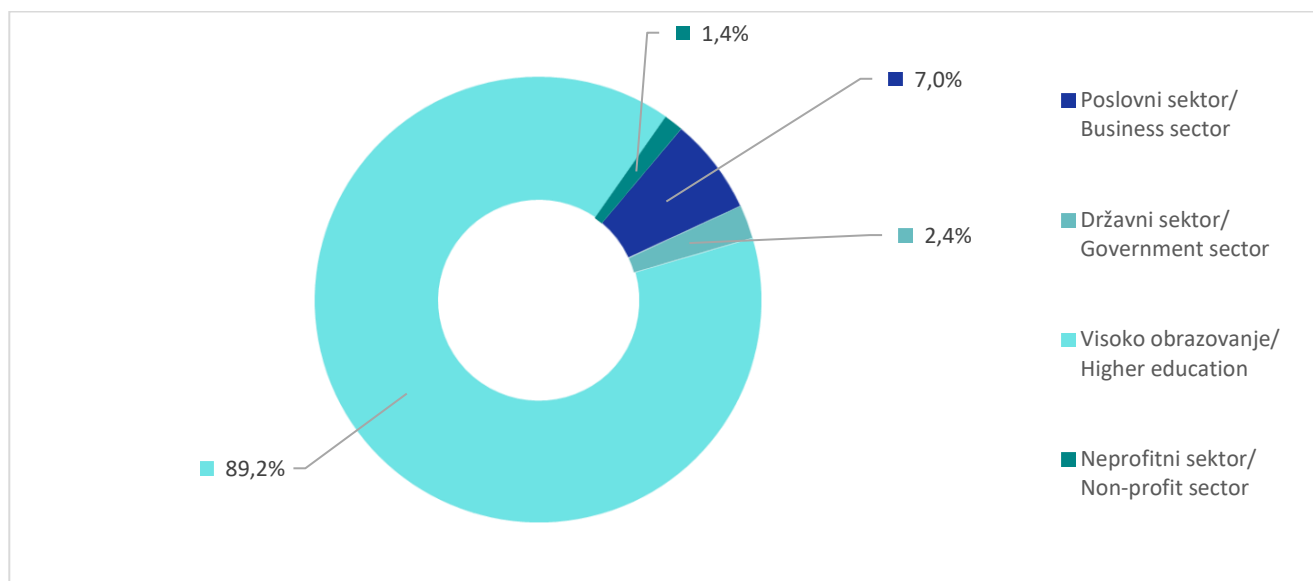
Data presented in accordance with the Nomenclature for the Analysis and Comparison of Scientific Programme's and Budgets 2007 (NABS 2007).

* U okviru cilja Opće unapređenje znanja: IR financiran iz drugih izvora uključena su i sredstva koja nije bilo moguće razvrstati prema društveno-ekonomskim ciljevima.

The objective General advancement of knowledge: R&D financed from other sources also includes funds which could not have been classified according to socio-economic objectives.

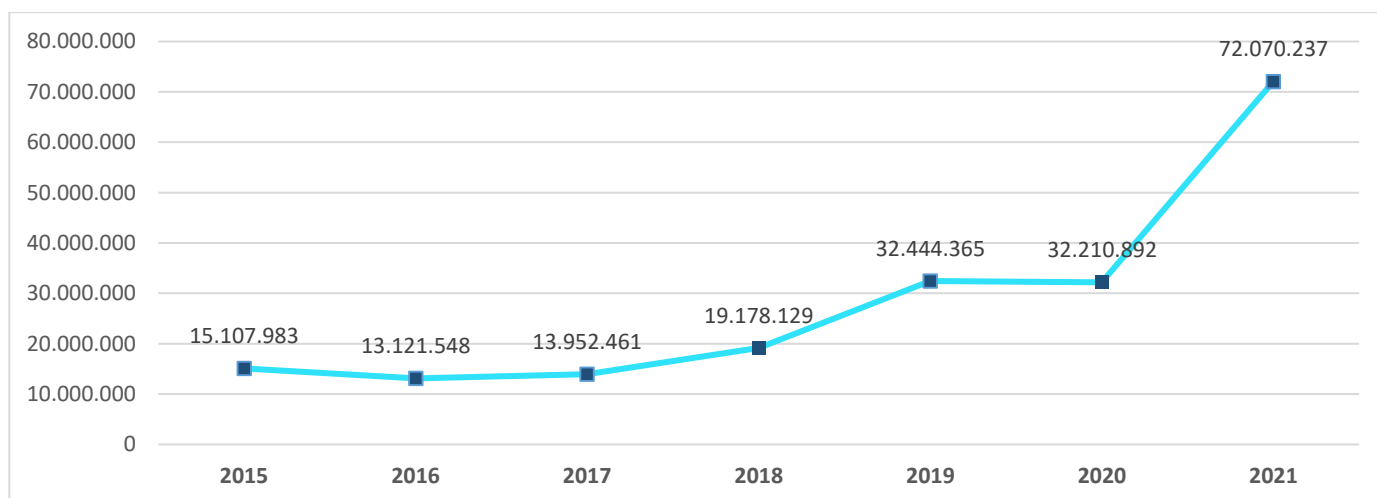
Grafikon 1. PRORAČUNSKA IZDVAJANJA ZA ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ PREMA SEKTORU, 2021.

Graph 1. GOVERNMENT BUDGET ALLOCATIONS FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT BY SECTOR, 2021

Grafikon 2. PRORAČUNSKI IZDVAJANJA ZA ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ U BiH, 2015-2021.

Graph 2. GOVERNMENT BUDGET ALLOCATIONS FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT IN BiH, 2015-2021

2. PRORAČUNSKA IZDVAJANJA U BOSNI I HERCEGOVINI ZA ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ PREMA OBLASTIMA ISTRAŽIVANJA I SEKTORU², 2021.

GOVERNMENT BUDGET ALLOCATIONS IN BOSNIA AND HERZEGOVINA FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FIELD OF SCIENCE AND SECTOR², 2021

KM/BAM

	Ukupno <i>Total</i>	Poslovni sektor <i>Business sector</i>	Državni sektor <i>Government sector</i>	Visoko obrazovanje <i>Higher education</i>	Neprofitni sektor <i>Non-profit sector</i>	
UKUPNO	72 070 237	5 068 865	1 730 691	64 298 271	972 410	TOTAL
1. PRIRODNE NAUKE	4 729 826	5 820	1 582 996	2 850 470	290 540	1. NATURAL SCIENCES
1.1 Matematika	2 555 722	-	-	2 555 722	-	1.1 Mathematics
1.2 Računarske i informatičke znanosti	57 865	5 820	-	52 045	-	1.2 Computer and information sciences
1.3 Fizičke znanosti	9 8367	-	5 7380	40 987	-	1.3 Physical sciences
1.4 Kemijske znanosti	46 990	-	-	46 990	-	1.4 Chemical sciences
1.5 Znanost o Zemlji i povezane znanosti o okolišu	876 497	-	516 155	69 802	290 540	1.5 Earth and related Environmental sciences
1.6 Biološke znanosti	57 444	-	-	57 444	-	1.6 Biological sciences
1.7 Ostale prirodne znanosti	1 036 941	-	1 009 461	27 480	-	1.7 Other natural sciences
2. INŽENJERSTVO I TEHNOLOGIJA	5 848 443	1 613 810	51 990	3 570 883	611 760	2. ENGINEERING AND TECHNOLOGY
2.1 Građevinarstvo i arhitektura	2 719 702	-	-	2 719 702	-	2.1 Civil engineering
2.2 Elektrotehnika, elektronika i informatičko inženjerstvo	161 101	3 810	9 920	147 371	-	2.2 Electrical engineering, Electronic engineering, Information engineering
2.3 Mašinsko inženjerstvo	62 875	-	-	62 275	600	2.3 Mechanical engineering
2.4 Kemijsko inženjerstvo	46 555	-	-	46 555	-	2.4 Chemical engineering
2.5 Materijali	10 000	-	-	10 000	-	2.5 Materials engineering
2.6 Medicinsko inženjerstvo	9 000	-	-	9 000	-	2.6 Medical engineering
2.7 Inženjerstvo okoliša	11 260	5 000	2 060	4 200	-	2.7 Environmental engineering

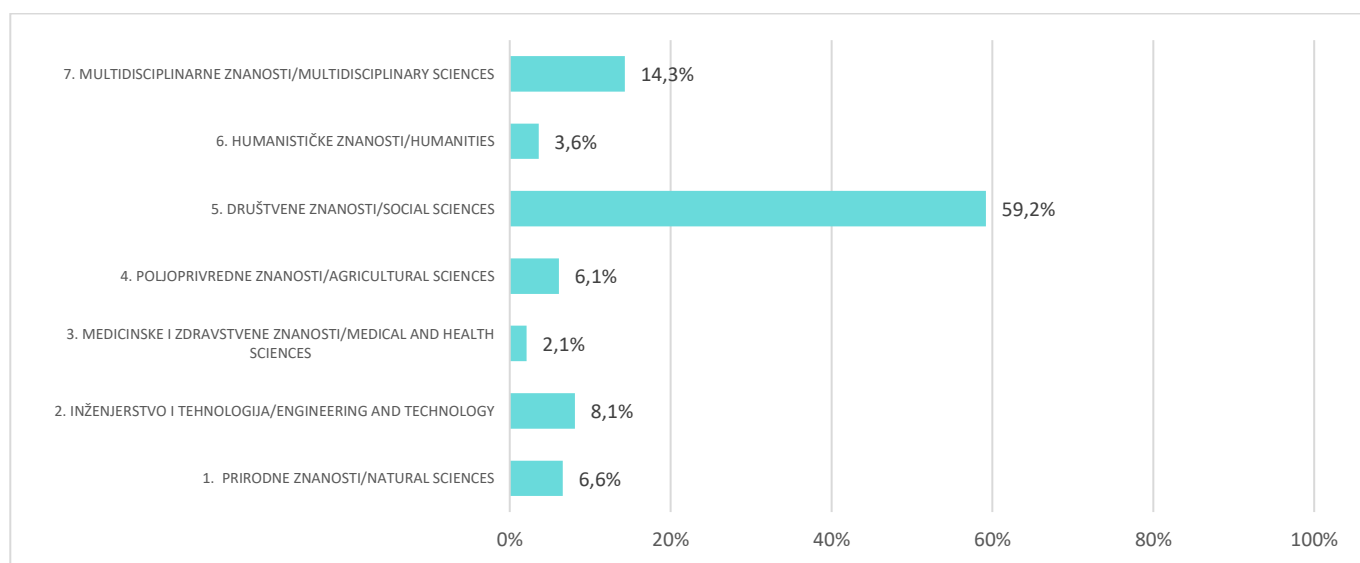
² Podaci su prikazani sukladno OECD metodološkim okvirom i Revidiranom klasifikacijom u području znanosti i tehnologije (FOS) u Priručniku Frascati. Data are presented in accordance with the OECD methodology framework and Revised Field of Science and Technology (FOS) Classification in The Frascati Manual

2.8 Biotehnologija okoliša	2 500	-	-	2 500	-	<i>2.8 Environmental biotechnology</i>
2.9 Industrijska biotehnologija	12 700	-	-	12 700	-	<i>2.9 Industrial biotechnology</i>
2.10 Nano-tehnologija	5 700	-	-	5 700	-	<i>2.10 Nano-technology</i>
2.11 Ostala inženjerstva i tehnologije	2 807 050	1 605 000	40 010	550 880	611 160	<i>2.11 Other engineering and technologies</i>
3. MEDICINSKE I ZDRAVSTVENE ZNANOSTI	1 526 468	-	1 700	1 524 768	-	3. MEDICAL AND HEALTH SCIENCES
3.1 Osnovna medicina	1 411 274	-	1 700	1 409 574	-	<i>3.1 Basic medicine</i>
3.2 Klinička medicina	19 800	-	-	19 800	-	<i>3.2 Clinical medicine</i>
3.3 Zdravstvene znanosti	33 847	-	-	33 847	-	<i>3.3 Health sciences</i>
3.4 Medicinska biotehnologija	35 842	-	-	35 842	-	<i>3.4 Medical biotechnology</i>
3.5 Ostale medicinske znanosti	25 705	-	-	25 705	-	<i>3.5 Other medical sciences</i>
4. POLJOPRIVREDNE NAUKE	4 395 419	3 445 935	8 000	941 484	-	4. AGRICULTURAL SCIENCES
4.1 Poljoprivredne biljne nauke, šumarstvo i ribarstvo	896 201	-	8 000	888 201	-	<i>4.1 Agriculture, Forestry, and Fisheries</i>
4.2 Znanosti o životinjama i mlijeku	1 700	-	-	1 700	-	<i>4.2 Animal and Dairy science</i>
4.3 Veterinarska znanost	8 200	600	-	7 600	-	<i>4.3 Veterinary science</i>
4.4 Poljoprivredna biotehnologija	7 800	1 300	-	6 500	-	<i>4.4 Agricultural biotechnology</i>
4.5 Ostale poljoprivredne znanosti	3 481 518	3 444 035	-	37 483	-	<i>4.5 Other agricultural sciences</i>
5. DRUŠTVENE ZNANOSTI	42 674 217	2 200	63 005	42 603 902	5 110	5. SOCIAL SCIENCES
5.1 Psihologija	3 169 650	-	-	3 169 650	-	<i>5.1 Psychology</i>
5.2 Ekonomija i poslovanje	79 904	2 200	-	77 704	-	<i>5.2 Economics and Business</i>
5.3 Pedagoške znanosti	15 562	-	-	13 152	2 410	<i>5.3 Educational sciences</i>
5.4 Sociologija	11 400	-	-	10 200	1 200	<i>5.4 Sociology</i>
5.5 Pravo	23 947	-	-	23 947	-	<i>5.5 Law</i>
5.6 Političke znanosti	4 800	-	-	4 800	-	<i>5.6 Political science</i>
5.7 Društvena i ekonomska geografija	3 700	-	-	2 200	1 500	<i>5.7 Social and economic geography</i>

5.8 Mediji i komunikacije	3 000	-	-	3 000	-	5.8 Media and communications
5.9 Ostale društvene znanosti	39 362 254	-	63 005	39 299 249	-	5.9 Other social sciences
6. HUMANISTIČKE ZNANOSTI	2 558 541	1 100	23 000	2 534 441	-	6. HUMANITIES SCIENCES
6.1 Historija i arheologija	2 393 870	-	-	2 393 870	-	6.1 History and Archaeology
6.2 Jezici i književnost	53 590	1 100	-	52 490	-	6.2 Languages and Literature
6.3 Filozofija, etika i religija	11 700	-	-	11 700	-	6.3 Philosophy, Ethics and Religion
6.4 Umjetnost	87 937	-	23 000	64 937	-	6.4 Arts (arts, history of arts, performing arts, music)
6.5 Ostale humanističke znanosti	11 444	-	-	11 444	-	6.5 Other humanities
7. MULTIDISCIPLINARNE znanosti*	10 337 323	-	-	10 272 323	65 000	7. MULTIDISCIPLINARY SCIENCES*

Grafikon 3. PRORAČUNSKA IZDVAJANJA ZA ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ PREMA OBLASTIMA ISTRAŽIVANJA, 2021.

Graph 3. GOVERNMENT BUDGET APPROPRIATIONS FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FIELD OF SCIENCE, 2021

* Multidisciplinarne znanosti koristimo u slučajevima kada izvještajne jedinice ne raspolažu točnim podatkom za koju oblast istraživanja su sredstva namijenjena.

We use multidisciplinary sciences in cases when reporting units do not have accurate data for which area of research the funds are intended.

3. PRORAČUNSKA SREDSTVA BOSNE I HERCEGOVINE ZA ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ PREMA DRUŠTVENO-EKONOMSKIM CILJEVIMA³ (USVOJENI PRORAČUN ZA 2022.)⁴

BUDGET APPROPRIATIONS FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT IN BOSNIA AND HERZEGOVINA BY SOCIO-ECONOMIC OBJECTIVES (ADOPTED BUDGET FOR 2022)

KM/BAM

Ukupno Total		
UKUPNO	76 801 791	TOTAL
Istraživanje i eksploatacija Zemlje (01)	1 231 570	<i>Exploration and exploitation of the Earth (01)</i>
Očuvanje okoliša (02)	910 000	<i>Environment (02)</i>
Istraživanje i eksploatacija svemira (03)	-	<i>Exploration and exploitation of space (03)</i>
Transport, telekomunikacije i ostale infrastrukture (04)	1 789 010	<i>Transport, telecommunication and other infrastructures (04)</i>
Energija (05)	20 000	<i>Energy (05)</i>
Industrijska proizvodnja i tehnologija (06)	20 000	<i>Industrial production and technology (06)</i>
Zdravstvo (07)	-	<i>Health (07)</i>
Poljoprivreda (08)	3 500 000	<i>Agriculture (08)</i>
Obrazovanje (09)	43 173 665	<i>Education (09)</i>
Kultura, rekreacija, religija i masovni mediji (10)	6 000	<i>Culture, recreation, religion and mass media (10)</i>
Politički i društveni sistemi, strukture i proces (11)	-	<i>Political and social systems, structures and processes (11)</i>
Opće unapređenje znanja*: IR financiran iz općih fondova sveučilišta (12)	22 655 965	<i>General advancement of knowledge*: R&D financed from GUF (12)</i>
Opće unapređenje znanja*: IR financiran iz drugih izvora (13)	3 495 581	<i>General advancement of knowledge*: R&D financed from other sources (13)</i>
Obrana (14)	-	<i>Defense (14)</i>

³ Podaci su prikazani prema Nomenklaturi za analizu i podređenje naučnih programa i proračuna iz 2007.godine (NABS 2007)

Data are presented in accordance with the Nomenclature for the Analysis and Comparison of Scientific Programme's and Budgets 2007 (NABS 2007).

⁴ Prethodni podaci

Preliminary results

* U okviru cilja Opće unapređenje znanja: IR financiran iz drugih izvora uključena su i sredstva koja nije bilo moguće razvrstati prema društveno-ekonomskim ciljevima.

The objective General advancement of knowledge: R&D financed from other sources also includes funds which could not have been classified according to socio-economic objectives

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci priopćenja su rezultat statističke obrade godišnjeg izvješća „proračunska izdvajanja za istraživanje i razvoj, 2021-2022”.

Za razliku od statističkog istraživanja gdje su izvještajne jedinice institucije koje provode aktivnosti istraživanja i razvoja, ovo istraživanje se odnosi na institucije koje financiraju aktivnosti istraživanja i razvoja.

Ovim istraživanjem prikupljaju se podaci o izdvajanjima za istraživanje i razvoj iz proračuna institucija Bosne i Hercegovine i proračuna entitetskih institucija i Distrikta Brčko prema društveno-ekonomskim ciljevima, oblastima istraživanja i sektoru. Cilj istraživanja je praćenje istraživačko-razvojne politike države preko njenog financiranja istraživačko-razvojnih aktivnosti.

Izvještajne jedinice (financijeri istraživanja i razvoja) prikazuju realizirana proračunska sredstva (ukoliko postoje, nakon rebalansa proračuna) za istraživanje i razvoj i planirana budžetska sredstva za istraživanje i razvoj (ukoliko postoje, prije rebalansa).

Metodologija za provođenje istraživanja je usklađena sa međunarodnim standardima koje je postavio OECD i objavio u Frascati priručniku (*The Measurement of Scientific and Technological Activities – Frascati Manual, 2015*; izdavač: OECD).

Definicije

Definicije područja istraživanja i razvoja se temelje na međunarodnim standardima koje je postavio OECD i objavio u Frascati priručniku (*The Measurement of Scientific and Technological Activities – Frascati Manual, 2015*; izdavač: OECD).

Istraživanje i razvoj (IR) obuhvaća kreativan i sistematičan rad koji se poduzima u cilju povećanja znanja – uključujući znanje o čovjeku, kulturi i društvu – i osmišljavanju novih primjena raspoloživog znanja. Dijeli se na: osnovna istraživanja, primijenjena istraživanja i eksperimentalni razvoj.

Osnovna istraživanja obuhvaćaju eksperimentalni ili teorijski rad koji se prvenstveno poduzima radi sticanja novih znanja o temeljnim osnovama pojava i vidljivih činjenica, bez ikakve posebne primjene ili uporabe u vidu.

Primijenjena istraživanja obuhvaćaju svojstvena istraživanja koja se poduzimaju u cilju stjecanja novih znanja, te su prvenstveno usmjerena ka specifičnom, praktičnom cilju ili predmetu.

Eksperimentalni razvoj je sistematski rad, utemeljen na znanjima stječenim iz istraživanja i praktičnog iskustva, koje je, prije svega, usmjereno na uvođenje novih ili

NOTES ON METHODOLOGY

Sources and methods of data collection

The data of release are result of the statistical processing of the annual report of the “Government Budget Appropriations for Research and Development 2021-2022”.

As opposed to the research imposed to institutions engaged in the research and development (R&D) activities, this survey focuses on institutions that finance the R&D activity.

This research collects data on research and development allocations from the budgets of the institutions of Bosnia and Herzegovina and the budgets of the entity institutions as well as the Brčko District according to socio-economic objectives, field of science and sector. The aim of the research is to monitor the research and development policy of the state through its financing of research and development activities.

Reporting units (R&D financiers) show the realised budget funds (if any, after the budget rebalance) for research and development and the planned budget funds for research and development (if any, before the rebalance).

Methodology used while conducting this survey is harmonised with the international standards established by OECD and published in the Frascati Manual (*The Measurement of Scientific and Technological Activities – Frascati Manual, 2015*; publisher: OECD).

Definitions

Definitions of the field of research and development are based on international standards set by the OECD and published in the Frascati Manual (*The Measurement of Scientific and Technological Activities – Frascati Manual, 2015*; publisher: OECD).

Research and development (R&D) comprise creative and systematic work undertaken in order to increase the stock of knowledge – including knowledge of humankind, culture and society – and to devise new applications of available knowledge. It is divided into three activities: basic research, applied research and experimental development.

Basic research is experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundations of phenomena and observable facts, without any particular application or use in view.

Applied research is original investigation undertaken in order to acquire new knowledge, however, it is directed primarily towards a specific, practical aim or objective.

Experimental development is systematic work, drawing on knowledge gained from research and practical experience and producing additional knowledge, which is

znatno poboljšanje postojećih postupaka, proizvoda i usluga.

Poslovni sektor obuhvaća poduzeća (privredne subjekte) i organizacije čija je primarna aktivnost tržišna proizvodnja robe i usluga i njihova prodaja po ekonomskim značajnim cijenama, kao i istraživačko-razvojne jedinice u sastavu poduzeća

Sektor visokog obrazovanja obuhvaća sve sveučilišta, visoke tehnološke i druge institucije koje pružaju formalne programe tercijarnog obrazovanja, bez obzira na njihov izvor financiranja ili pravni status, kao i sve istraživačke institute, centre, eksperimentalne stanice i klinike koje svoje istraživačko-razvojne aktivnosti imaju pod direktnom kontrolom ili kojima upravljaju ustanove visokog obrazovanja.

Državni sektor se sastoji od svih jedinica centralne (federalne), regionalne (državne) ili lokalne (općinske) vlasti, uključujući fondove socijalnog osiguranja, osim onih jedinica koje pružaju usluge visokog obrazovanja ili odgovaraju opisu visokoškolskih ustanova danim u Frascati priručniku, kao i sve neprofitne nevladine organizacije koje kontrolišu vladine jedinice, a koje nisu dio sektora visokog obrazovanja. Državni sektor ne uključuje javna poduzeća, čak i kada je sav kapital takvih korporacija u vlasništvu državnih jedinica. Javna poduzeća su uključena u sektor poslovnih poduzeća.

Sektor neprofitnih organizacija obuhvaća pravne osobe, registrirana u svrhu proizvodnje dobara i usluga, čiji status im ne dozvoljava da budu izvor prihoda, zarade ili druge financijske dobiti za jedinice koje osnivaju, kontroliraju ili financiraju njima. Mogu se baviti tržišnom ili netržišnom proizvodnjom.

Kratice:

IR – istraživanje i razvoj

BES – poslovni sektor

GOV – državni sektor

HES – visoko obrazovanje

PNP – Neprofitni sektor

directed to producing new products or processes or to improving existing products or processes.

***Business sectors** includes companies (enterprises) and organizations whose primary activity is the market production of goods and services and their sale at economically significant prices, as well as research and development units within the company.*

*The **Higher education sector** comprises all universities, colleges of technology and other institutions providing formal tertiary education programs, whatever their source of finance or legal status, and all research institutes, centers, experimental stations and clinics that have their R&D activities under direct control of, or are administered by, tertiary education institutions.*

*The **Government sector** consists of all units of central (federal), regional (state) or local (municipal) government, including social security funds, except those units that provide higher education services or fit the description of higher education institutions provided in Frascati manual, as well as all non-profit organisations that are controlled by government units that are not part of the Higher education sector. The sector does not include public corporations, even when all the equity of such corporations is owned by government units. Public enterprises are included in the Business enterprise sector.*

***Sector of non-profit organizations** covers legal entities, created for the purpose of producing goods and services, whose status does not permit them to be a source of income, profit or other financial gain for the units that establish, control or finance them. They can be engaged in market or non-market production.*

Abbreviations:

R&D – Research and Development

BES – Business sector

GOV – Government sector

HES – Higher education

PNP – Non-profit sector

Publikuje Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/Phone: +387 (33) 911 911 | Telefaks/Telefax: +387 (33) 220 622
Elektronska pošta/E-mail: bhas@bhas.gov.ba | Internetska stranica/Web site: www.bhas.gov.ba

Odgovorne osobe/Responsible persons:

Velimir Jukić, Pomoćnik ravnateljice za poslovne statistike
Velimir Jukić, Assistant Director of Business Statistics

Fahir Kanlić, šef Odsjeka za statistiku industrije i građevinarstva
Fahir Kanlić, Head of Department for Industry and Construction Statistics

Vesna Ćužić, ravnateljica
Vesna Ćužić, Director

Priopćenje priredila: Dženita Babić
Prepared by: Dženita Babić

Razmislite o očuvanju okoliša prije tiskanja dokumenta.
Please consider the environment before printing this document.